

Nakon odluke arbitražnog suda da Bugarska mora da plati više od pola milijarde evra ruskoj kompaniji Atomstroyexport za nuklearnu opremu, bugarska Vlada razmatra ponovno pokretanje projekta nuklearne elektrane Belene.

Potpredsednik Vlade Tomislav Dončev izjavio je da je privatizacija delimično završenog projekta Belene ekonomski najodrživija opcija. On je dodao da su investitori izrazili interesovanje za ovaj projekat.

Mišljenje Dončeva poklapa se sa stavom Bugarske socijalistične partije BSP, koja se zalagala za obnavljanje projekta 2008.

BSP je prošle nedelje ponovila stav o ovom strateškom projektu, koji je započeo bivši komunistički režim 1980.

Izgradnja druge nuklearne elektrane u Bugarskoj na Dunavu zaustavljena je ranih devedesetih, zbog nedostatka novca i protesta grupa za zaštitu životne sredine.

Ugovor o nastavku izgradnje potpisan je 2008. čime je bivši bugarski premijer Stanishev formalno restartovao projekat. Ruska kompanije Atomstroyexport, ogranak Rosatoma, izabrana je za izvođača radova na izgradnji dva reaktora snage po 1.000 MW.

Četiri godine kasnije, projekat je zaustavljen po drugi put zbog nedostatka sredstava i manjka interesovanje investitora. Ruski gigant Rosatom pokrenuo je arbitražni postupak protiv bugarske kompanije NEK, tražeći 1,2 milijarde evra odštete.

Sud u Ženevi je 16. juna doneo odluku da Bugarska mora da plati više od 550 miliona evra odštete ruskoj firmi za radove na izgradnji dva reaktora.

Dončev je podsetio da je jedan reaktor u potpunosti izgrađen, dok je drugi završen većim delom.

Nakon odluke suda, Bugarska je dužna da plati više od 168.000 evra za svaki dan odlaganja isplate.

Ideja o završetku projekta Belene razlikuje se od inicijalnog stava bugarske Vlade da se oprema proda, verovatno Indiji ili Iranu.

Nekoliko dana nakon presude, premijer Borisov je odbacio mogućnost nastavka projekta, uz argument da bi izradnja „ruskog reaktora dok je Rusija pod sankcijama“ mogla izazvati „dodatne probleme“.

On je bio na čelu bugarske delegacije koja je 12. jula otputovala u Iran sa primarnim ciljem da se oprema ustupi iranskoj Vladi, koja razvija nuklearni projekat sa istim parametrima. Međutim, na sastanku nije postignut obavezujući dogovor.

Koalicioni partneri vladajuće partije GERB u bugarskoj Vladi, Patriotski front i Reformski blok, protive se ideji obnove projekta Belene. Reformski blok ocenio je tu ideju kao „ekonomsko i političko samoubistvo“.

Ministarka energetike Temenuzhka Petkova izjavila je u nedelju da će odluka o nastavku gradnje nuklearne elektrane Belene biti usvojena u roku od 30 dana.

Petkova je rekla da je Iran zainteresovan za kupovinu reaktora, ali da prodaja opreme nije opcija po svaku cenu.

Ona je dodala da je za završetak projekta potrebno investirati 10 milijardi evra, za šta država nema novca, ali postoji opcija da nuklearna elektrana Belene bude realizovana kao privatni projekat.

Iranska novinska agencija IRNA prenela je danas da Iran, prema rečima direktora nacionalne Organizacije za atomsku energiju Ali Akbar Salehija, ne planira kupovinu nuklearnih reaktora iz Bugarske.